

AGH

Akademia Górniczo-Hutnicza
Laboratorium Wytrzymałości Materiałów
Katedra Projektowania i Eksploatacji
Maszyn

Nazwisko .....

Imię .....

Wydział .....

Rok ..... Grupa .....

Studia niestacjonarne, dn. ....

BADANIA WŁASNOŚCI MECHANICZNYCH MATERIAŁÓW KONSTRUKCYJNYCH

1. Próba rozciągania metali w temperaturze pokojowej (zg. z PN-EN ISO 6892-1)

1.1 Badany materiał: .....Stal gatunku S235JR ....., $E = 2,05 \cdot 10^5$ MPa

1.2 Kształt i krotność (k) próbki do badań (rys. 1.1): cylindryczna z główkami, proporcjonalna o współczynniku proporcjonalności $k = 11,3$

1.3 Maszyna wytrzymałościowa – zrywarka uniwersalna, zakres: 0-50[kN] – skala B

1.4 Wielkości obliczeniowe:

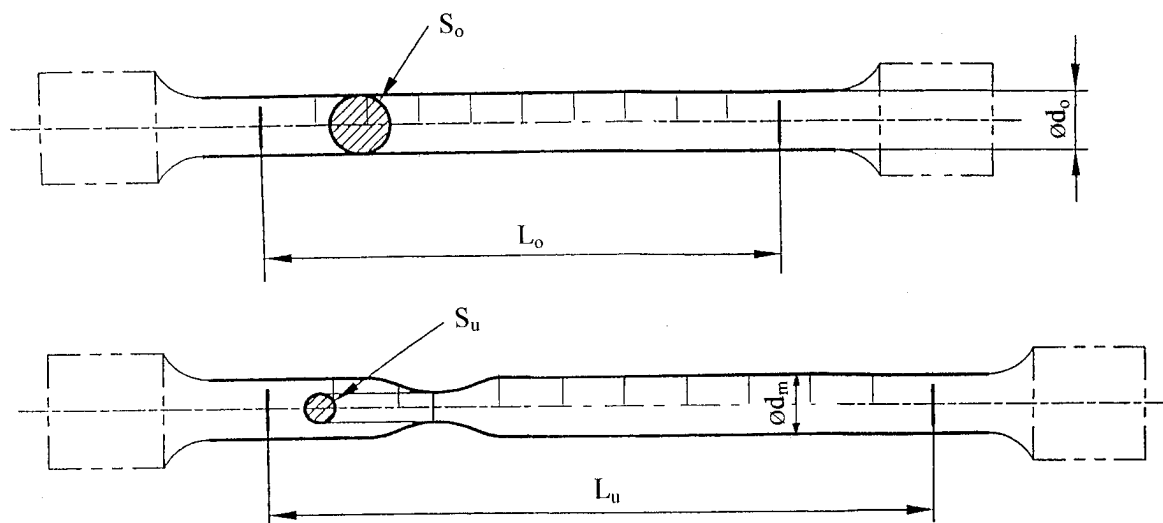
Średnica próbki na długości roboczej przed obciążeniem:	$d_0 = 10,0$ mm,
Początkowa pow. przekroju poprzecznego:	$S_0 = \pi d_0^2 / 4 =$ mm ² ,
Początkowa długość pomiarowa:	$L_0 = 100,0$ mm,
Średnica próbki w miejscu rozerwania:	$d_u =$ mm,
Końcowa długość pomiarowa po rozerwaniu:	$L_u =$ mm,
Powierzchnia przekr. poprz. po zerwaniu:	$S_u = \pi d_u^2 / 4 =$ mm ² ,
Siła odpowiadająca dolnej granicy plastyczności:	$F_{eL} =$ kN,
Siła odpowiadająca górnej granicy plastyczności:	$F_{eH} =$ kN,
Największa siła:	$F_m =$ kN,
Siła zrywająca próbkę:	$F_u =$ kN.

1.5 Charakterystyki wytrzymałościowe materiału:

Dolna granica plastyczności:	$R_{eL} = F_{eL} / S_0 =$	MPa,
Górna granica plastyczności:	$R_{eH} = F_{eH} / S_0 =$	MPa,
Wytrzymałość na rozciąganie:	$R_m = F_m / S_0 =$	MPa,
Naprężenia inżynierskie urwania:	$R_u = F_u / S_0 =$	MPa,
Wydłużenie procentowe w zakresie proporcjonalnym: $A_e = 100 \cdot R_{eL} / E =$		%,
Wydłużenie procentowe po rozerwaniu: $A_{11,3} = 100(L_u - L_0) / L_0 =$		%,

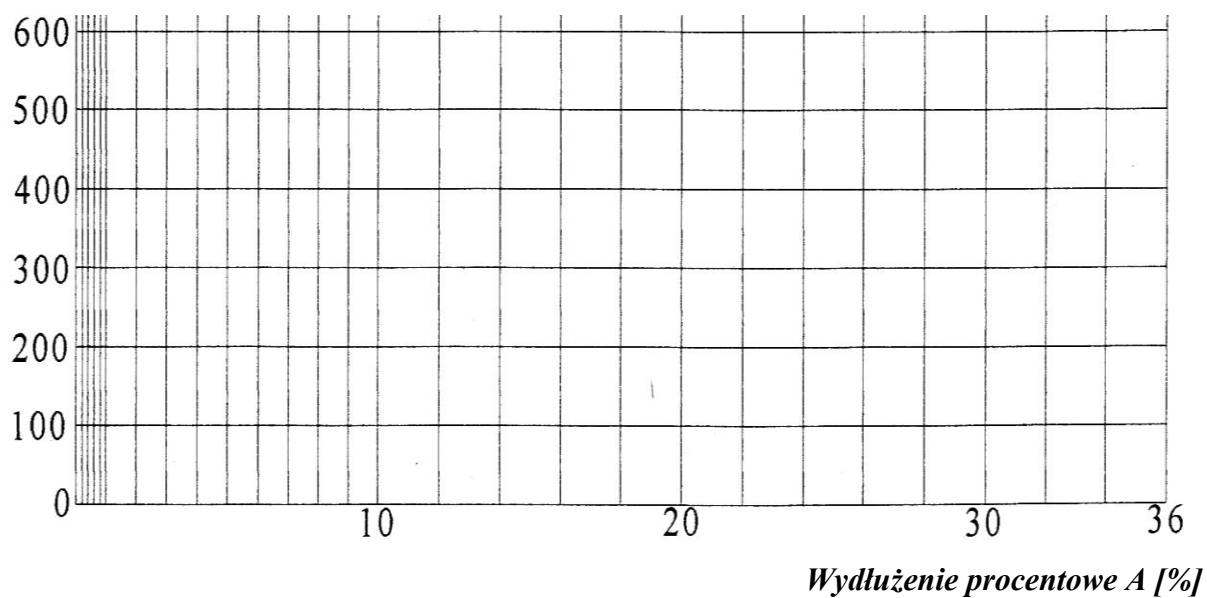
Wydłużenie procentowe całkowite: $A_{t11,3} = A_{11,3} + 100R_u/E =$ %,

Przewężenie procentowe przekroju: $Z = 100(S_0 - S_u)/S_0 =$ %.

Rys. 1.1 Szkic próbki z głównymi wymiarami

Napężenia R [MPa]

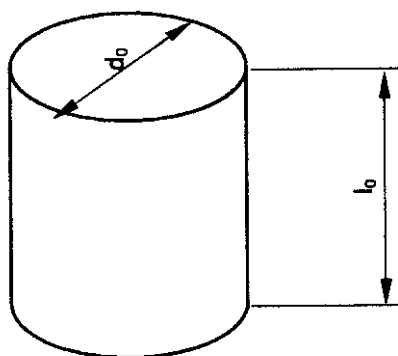

Rys. 1.2 Wykres rozciągania: napężenia $R = f(\text{wydłużenia procentowego } A)$ – na wykresie proszę nazwać kolejne etapy procesu rozciągania

2. Próba ściskania materiałów ceramicznych (ściskanie spoiw gipsowych zg. z PN-86/B-04360)

2.1 Badany materiał, własności: .....gips, materiał elasto-kruchy .....

2.2 Kształt próbki do badań (rys. 2.1) ..... walec .....

Rys. 2.1 Kształt i wymiary próbki do badań

2.3 Maszyna wytrzymałościowa, zakres: .....[kN]

2.4 Wielkości obliczeniowe

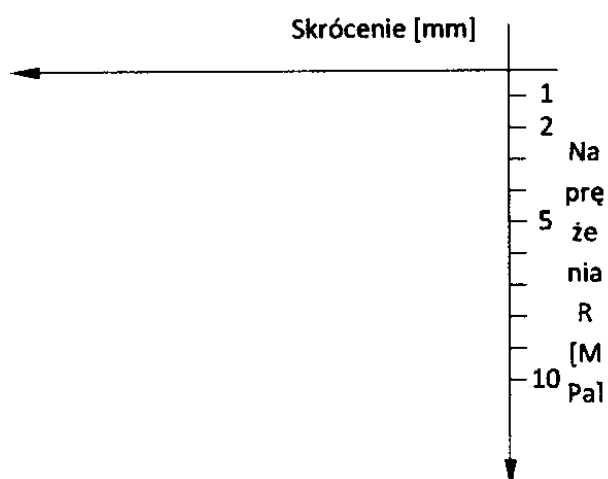
Średnica początkowa próbki: $\varnothing d_0 = 52,00 \text{ mm},$

Wysokość początkowa próbki: $l_0 = 60,00 \text{ mm},$

Powierzchnia przekroju poprzecznego: $F = \pi d_0^2 / 4 = \text{mm}^2,$

Siła niszcząca: $P = \text{kN},$

Wytrzymałość na ściskanie: $R_s = P/F = \text{MPa}.$

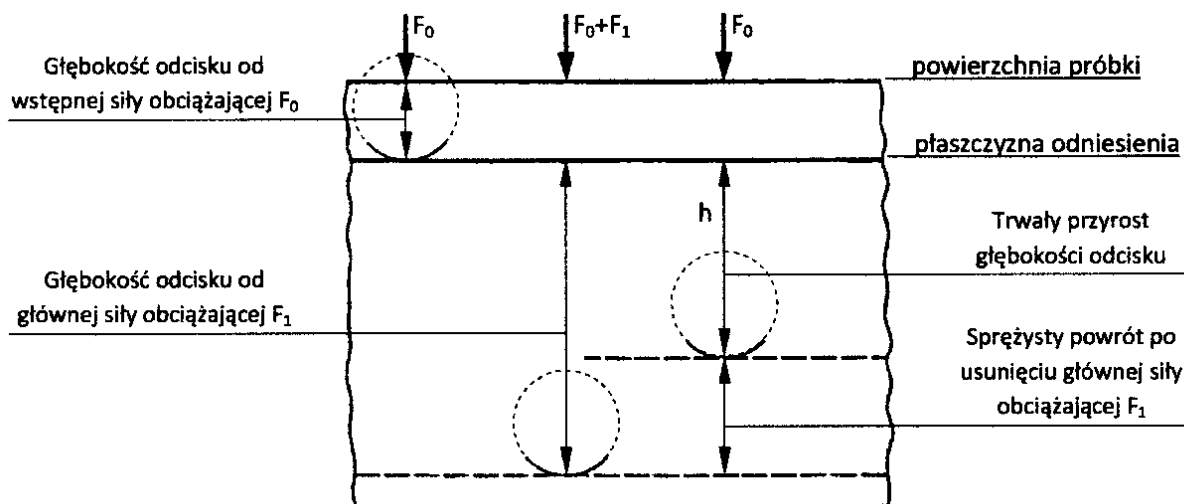
Rys. 2.2 Wykres ściskania próbki z gipsu budowlanego: napężenie (skalować) = f(skrócenia) – nie skalować)

4. Pomiar twardości metali sposobem Rockwella (zg. z PN-EN ISO 6508-1)

4.1 Badany materiał, temperatura badania: stale gatunku C45, S235JR, 30HNM, $T = 22^{\circ}\text{C}$

4.2 Zastosowany przyrząd: Twardościomierz Rockwella-Brinella KP 15002P

Rys. 4.1 Schemat pomiaru twardości metodą Rockwella

4.3 Czas działania obciążeń od całkowitej siły obciążającej F : $t = 4$ s.

4.4 Dobór skali: przyjęto skalę twardości Rockwella „B”,

dla zakresu stosowania .....20 HRB - 100 HRB ,

dla której zastosowano: - rodzaj wgłębnika: kulka stalowa o średnicy 1,5875mm,

- siła obciążająca wstępna $F_0 = 98,07$ N,

- siła obciążająca główna $F_1 = 882,6$ N,

- siła obciążająca całkowita $F = 980,7$ N.

4.5 Twardość Rockwella $HRBS = 130 - h/0,002$:

Tablica 4.1 Wyniki pomiarów twardości

Badany materiał	Twardość Rockwella, HRBS			
	Wyniki pomiarów			Średnio
C45				
S235JR				
34HNM				

4.6 Grubość próbki do badań: $g = 25,0$ mm $> g_{\min}^{\text{normowe}} = f(\text{skali, HR}) = \dots\dots\dots*$ mm.

* - z przesłanego załącznika